

Projekt: Gränsregionalt samarbete i NGB
Lennart Adsten /Projektledare

LÄNSSTYRELSEN I JÄMTLANDS LÄN	
INK	2011-03-03
N30441-2-10	

Projektnamn/projektnavn	Gränsregionalt samarbete i NGB	
Prioriterat/prioritert område	Ekonomisk tillväxt	
Huvudsaklig inriktning är insatser:	För kompetanseutvikling og FoU	
Svensk sökande/organisationsnr	Naboer AB	16-556503-2322
Norsk søker/organisasjonsnr	Naboer AB	16-556503-2322
Projektledare/prosjektleder	Lennart Adsten	
Kategori	9 Andra åtgärder för att stimulera forskning och innovation samt entreprenörskap i små och medelstora företag	

Sammanfattning

Projektet har genomfört de aktiviteter som planerades från början.

En inspirerande studieresa till Spanien-Portugal i Duero-Douro området genomfördes i juni. Med på resan var en mix av politiker och tjänstemän från Nord- och Sör-Tröndelag samt och Jämtlands län. Syftet var att få input från deras gränsöverskridande aktiviteter och samarbeten och som kan återkopplas till Nordens Gröna Bälte (NGB).

Bl a så fick man besöka och studera EGTS som står för Europeiska Grupperingar för Territoriellt Samarbete (EGTC på engelska) och är ett instrument på EU-nivå för att skapa kooperativa grupper inom gemenskapens territorium, som juridisk person, i syfte att undanröja hindren för territoriellt samarbete. I Duero-Douro har man över landsgränsen mellan Spanien och Portugal, skapat ett EGTC-område och resenärernas diskussioner kunde direkt kopplas till som nu sker inom Interreg i Lierne-Gäddede-Valsjöby området. Andra intressanta teman som fanns med resan var inom ämnet turism och som har relevans i NGB. Exempelvis Pilgrimsturism, natur och kulturbaserad turism samt turismorganisering.

Deltagarna genomförde under resan grupparbeten som bildade stommen i den utförliga reserapport som efteråt gjordes och distribuerades till intressenterna och deras organisationer.

I november genomfördes också ett slutseminarium på Wången där erfarenheterna från resan och de kopplade utvecklingsdiskussionerna till NGB låg på dagordningen. Förutom resenärer som var det även andra gränsöverskridande engagerade politiker tjänstemän med. På så sätt kunde erfarenheterna och resonemangen spridas ytterligare inom NGB. Till detta möte hade också Grannrådet (Tröndelag Reiseliv, Jämtland Härjedalen Turism, NHO Reiseliv, Naboer AB) En prioriteringslista har tagits fram av Grannrådet där utvalda gränsöverskridande aktiviteter kopplat till turism i Nordens Gröna Bälte finns med. Vissa av de aktiviteterna har under projektiden redan startat igång. Exempel är:

Kommunikationsplattformerna i realiteten, Hållbar utveckling i Gränsfjällen, Världens bästa turistinformation.

Projektet har fyllt sitt syfte att föra aktörerna inom Nordens Gröna Bälte närmare varandra i sina utvecklingstankar. Även att projektet hade otur med yttre omständigheter som inställd resa p g a askmoln och strejker, förde gruppen tätare samman.

Avbokningar och ombokningar har gett projektet ett ganska stort extra merarbete, men det har kunnat hanteras inom befintliga projektramar.

Bakgrund, Projektbeskrivning

Kännetecknande för regioner som lyckats utnyttja sina förutsättningar är att de har omvärlds- och invärldsinsikt, d.v.s. man känner sina styrkor och svagheter och förändringar i omvärlden och agerar efter dem. Det är också viktigt att ambitionen att ständigt vilja bli bättre finns i det regionala utvecklingsarbetet. Projektet ska utveckla och stärka det gränsregionala samarbetet i delområdet Nordens Gröna Bälte, framförallt det gränsregionala samarbetet som har turismen och upplevelsenäringen som utgångspunkt.

Inom många regioner i Europa pågår intressanta utvecklingsarbeten, inte minst arbetet med EGTS (EGTC på engelska). EGTS står för Europeiska Grupperingar för Territoriellt Samarbete och är ett instrument på EU-nivå för att skapa kooperativa grupper inom gemenskapens territorium, som juridisk person, i syfte att undanröja hindren för territoriellt samarbete. Genom att studera och möta representanter från dessa regioner kommer projektet att få många intressanta uppslag till hur framtida utvecklingsinsatser kan genomföras, learning by inquiry.

Nu är tidpunkten rätt för att för blicka framåt. Interregprogrammen i NGB har sedan mitten på 90-talet förädlats. Det är halvtid för Interreg Sverige-Norge programmet och tiden är mogen att från Interregs beslutfattare och tjänstemän, uppdatera sin syn utifrån de mest potentiellt utvecklingsbara delarna i NGB. Samtidigt har de övergripande turismorganisationerna de senaste två åren genomgått en konsolidering på hemmaplan, bl.a. genom att nya strategier och kommunikationsplattformar har antagits. Organisationerna har även genomgått inre förändringar och nya ledare har kommit in i bilden. Därför är tidpunkten även här rätt, projektet kan bidra till att de turismorganisationerna och dess personal kan lära känna varandras organisationer och affärsidéer bättre. Dessutom kan projektet uppmana aktörerna att arbete fram en prioriteringslista på aktiviteter/projekt som ger ett mervärde för de involverade och som skulle kunna genomföras på det gränsöverskridande planet.

Prioriteringarna och visionerna kommer att sammanställas och presenteras på ett uppföljningsmöte under hösten 2010.

Projektets resultat kommer således att få både långsiktig och kortsiktig betydelse för utvecklingen av det gränsregionala samarbetet i Nordens Gröna Bälte.

Projektet leder till att både beslutfattare och utförare genomför analyser och inhämtar inspiration tillsammans, vilket ger ett mycket stort mervärde.

Aktivitetserna, som alla har basen i det gränsregionala mervärdet, sammanfattas så här:

1. Studie- och inspirationstur till intressant aktivt gränsregionalt utvecklat område. Med på resan är beslutfattare, tjänstemän och de övergripande turismorganisationerna. Tema är gränsregional samverkan och att dessutom se på lyckade projekt inom besöksnäringen. Material för att deltagarna ska kunna fördjupa sig, distribueras innan resan.
2. På studieresan får deltagarna i uppgift att skriva referat om vissa block samt ge en återkoppling till NGB av sina intryck. Referaten och återkopplingarna sammanställs och presenteras på ett uppföljningsmöte under hösten 2010.
3. Beslutsfattare och tjänstemän kommer under uppföljningsmötet ge en uppdaterad syn på vilka aktiviteter/temaområden som har varit mest lyckade och vad som har störst potential i framtiden. De

kommenterar även vilka saker som kan vara värt att ta med sig i diskussionen inför nästa programskrivning.

4. Turismnäringsen presenterar på uppföljningsmötet en gemensamt framtagna prioriteringslista över vilka gränsöverskridande aktiviteter/projekt med koppling till turism som skulle kunna ge de största mervärdena för aktörerna.

Mål

Projektet ska för lång och kort sikt stärka och ge uppslag till nya idéer för det framtida interregionala samarbetet mellan besöksnäringsen och beslutsfattare och dess offentliga organisationer.

Målgrupp

Projektets målgrupp är regionens (NGB) beslutsfattare och tjänstemän inom regional utveckling samt de övergripande turismorganisationerna.

Beskrivning av processen/projektets genomförande

Projektets startade med att lyssna av målgruppen önskemål kring vad studieresan skulle innehålla och vilka resmål som skulle kunna bli aktuella. Valet föll på Duero-Duoro distriktet i gränslandet mellan Spanien och Portugal. Syftet med resan var att stärka det interregionala samarbetet inom Nordens Gröna Bälte genom inspiration, input, information, ideutväxling och nätverksutveckling. Tillsammans med Interregsekretariatet och Tröndelags Europakontor skapades ett program (se reserapport) som skulle återspegla de önsksningar som funnit i målgruppen. Arbetet fortgick med att få alla avtal och bokningar på plats. Avresan planerades till den 19-22 april från Vaernes lufthavn. Dagen innan vid lunchtid när alla stod färdiga att resa så var vi i sista minuten tvungna att ställa in p g a ett askmoln från Island hindrade alla flygtrafik i norra Europa. Nu startade en arbetsintensiv period där vi avbokade alla delar i resan och program, detta med målet att försöka lida så lite ekonomisk skada som möjligt. Dessutom måste snabba beslut tas om ett nytt resedatum, nytt program utformas och nya bokningar ske (den korta framförhållningen gav konsekvensen ett dyrare reseupplägg). Resan planerades in den 16-20 juni. Flera av de resenärer som planerat att åka med första försöket kunde inte åka med den andra tidpunkten, men vi fick ändå den mixade representation vi önskade bortsett från att könsfördelning man kvinna var jämnare vid första restidpunkten och att representationen från Västernorrland uteblev. Resan i juni var också tvungen att dela upp gruppen i två där en grupp åkte från Östersund/Åre Airport och en från Vaernes. Dagarna innan avresa bröt en väktarstrejk ut i Norge och det var ett hot in i i det sista att den norska gruppen skulle komma iväg – men det gjorde de. På svenska sida var allt frid och fröjd intill kvällen innan avresa. Då fick vi reda på att allt inrikesflyg är ur trafik p g a pilotstrejk. Vi tittade på alternativa reguljära färdssätt men inget skulle fungera. Även av hyrbilar en väg, som man kunde lämna på Arlanda fanns intet att uppbringa. Därför ca kl 21:00 började en upphandling av en extern buss som kunde ta oss till Arlanda och med förhoppning att utrikesflyget skulle gå. Vi fick tag i en buss med mycket besvär och den startade kl 03:00 från Östersunds station och vi anlände till Arlanda utrikesterminal precis i tid. Utrikesflyget fungerade som planerat och i Madrid möttes de båda grupperna. Redan nu genom alla turer med avbokningar och reseproblem så hade processen fört gruppen väldigt tätt samman, inte minst projektpersonalen och de tre interregsekretariaten.

Med Andre Nilsson och Eduardo Medeiros som anslöt i Madrid så var vi 25 st som åkte runt på denna studietur i Spanien och Portugal. Andre och Eduardo hade rollen som tolkar, guider och föreläsare. De var en viktig ingrediens till resans kvalitetssäkring. Det var ett innehåll som gav inblick i både EGTC crossboarder upplägg, lokala interregprojekt och turismverksamheten. Under resan så gjorde deltagarna

dokumentationer i form av grupparbeten där de också fick göra reflektioner kring hur detta skulle kunna återkopplas till Nordens Gröna Bälte och om såg några särskilt bra ideer att ta med sig hem. Efter resan levererade resenärerna in sina grupparbeten, bilder och fyllde i en utvärdering av resan och dess innehåll. Resan fick ett väldigt gott betyg av deltagarna och allt material sammanställdes i en beskrivande reserapport som distribuerades till deltagarna och deras organisationer. Reserapporten finns som bilaga till slutrapporten och där finns detaljerat program, bilder, reseskildring genom grupparbetena, deltagarförteckning och utvärderingen av resan.

Parallellt så gjorde Grannrådet under sommaren och hösten en lista på prioriterade gränsöverskridande processer de ser inom turismsektorn i Nordens Gröna Bälte (NGB). Grannrådet består av representanter från NHO Reiseliv Midt- Norge, Trøndelag Reiseliv AS, Jämtland Härjedalen Turism och Naboer AB. Mitt Sverige Turism var även inviterade men de kunde ej delta. Listan presenterades under projektets uppföljningsseminarium den 11 november på Wången.

Slutseminarie 11 november. Där samlades 20 personer som har koppling till utvecklingen i Nordens Gröna bälte varav flertalet var med på resan. Seminariet bjöd på utvärdering av resan i ord och bild. Grannrådets gränsöverskridande prioriteringslista inom turism. Statusrapport kring framtidens Interregprogram. Dagen gav en positiv och kreativ atmosfär där många inspirerande diskussioner gavs kring hur vi kunde utveckla delar inom Nordens Gröna Bälte. B l a var teman som EGTC, naturbaserad turism och Pilgrimsturism aktuella. I bilagorna finns deltagarförteckning, protokoll, program och PP-presentationer från seminariet.

Resultat och effekter

Projektet har engagerat många av de mest involverade personerna i Jämtland och Trøndelag när det gäller gränsöverskridande samarbeten. Den täta och konstruktiva dialog som funnit med under projektets genomförande har fört dessa aktörer tätare samman. De har lärt känna varandra bättre, man har haft tid att diskutera och studera gränsöverskridande frågor och ideer på lång och kort tidshorisont. Deltagare i projektet har även fått innovativa inspel på hur man skulle kunna utveckla Norden Gröna Bälte. Genom de yttre omständigheterna med askmoln och strejker har man också tillsammans lärt sig att hantera den typen av problemlösning på ett smidigt sätt.

På det uppföljande seminariet den 11 november så var det väldigt stort engagemang från deltagarna att diskutera framtiden och vad man lärt sig på studieturen till Spanien-Portugal. Eftersom det inte bara var resenärer med på träffen, utan även andra engagerade i interregional utveckling så kunde resultaten och erfarenheterna delas med en bredare målgrupp. Det upplevdes även stimulerande att diskutera och spekulera i hur framtidens interregsystem kommer att se ut och vilka inspel vi bör göra från Nordens Gröna Bälte i den fortsatta processen.

Flera goda aktivitetsexempel för Norden Gröna Bälte hade jobbats fram genom Grannrådet. Den processen har också gett de turistiska organisationerna ytterligare en möjlighet att lära känna varandra och göra gemensamma prioriteringar över vad som ska anses viktigt. Flera av aktiviteterna har under projektiden redan startats upp, eller att planering sker för uppstart. Detta är också direkta resultat och effekter av detta projekt. Dessutom vet vi nu vid skrivande stund att ingredienser av det som diskuterats i utvecklingssyfte finns med på framtida projektansökningar som just nu håller på att skapas av olika aktörer.

Här är Grannrådets gränsöverskridande aktivitetslista i Nordens Gröna Bälte:

Högt prioriterade med möjlighet att starta nu eller att de redan är igång

Kommunikationsplattformarna i realiteten.

Här analyseras de båda nya kommunikationsplattformarna för Jämtland och Trøndelag. JHT och TR plockar ut gemensamma nämnare och gör ett projekt. Det kan behövas förstudie. Delar av innehållet berör marknadsföring / information och mediastrategi.

Huvudmän: Jämtland Härjedalen Turism och Trøndelag Reiseliv AS.

Mindre energi ger Turismen mer energi

En miljömedveten turismnäring kan ge marknadsfördelar på sikt. Med utgångspunkt i detta bör Energikontoren i Jämtland och Trøndelag se på uppgiften hur Turismen skulle kunna förädlas ur energisynpunkt.

Huvudmän: Energikontoren i Jämtland och Trøndelag.

Hållbar utveckling i Gränsfjällen

Aktörerna kring Sylarna står inför nya utmaningar i framtiden. För en hållbar utveckling krävs det långsiktig samhandling, och för en långsiktig samhandling krävs förståelse för varandras situation samt en kontinuerlig dialog mellan parterna. Naboer AB processar just nu detta genom Interreg-småprojekt i två faser.

Huvudmän: Fas 1+2 processleder Naboer AB på uppdrag av myndigheter, turistföreningarna och rennärigen.

Världens bästa turistinformation

Grannrådet ser en potential i att Östersund och Trondheim blir lokomotiv för de andra turistinformationerna på vägen att bli bättre bättre och möta morgondagens krav avseende uppdrag och roll, fördelning information – bokning/sälj, användning av ny teknik mm. Fler turistinformationer bör även involveras.

Huvudmän: Visit Trondheim och Östersunds Turist & Kongressbyrå.

Andra intressanta områden som kan bli prioriterade om förutsättningarna är de rätta:

Diskussioner kring pilgrimstemat över gränsen. Planer finns för att skapa en Jämt-Tröndersk Karolinerförening.

St Olavsloppet har stora möjligheter att utvecklas vidare på olika sätt.

Cykelevenemang över gränsen. Tour of Jämtland är ett bra initiativ från Stjørdal Blink och Östersunds cykelklubb som skulle kunna utvecklas ytterligare.

Cykel och Vandring. Här fortsätter dialogen mellan JHT och TR även om de tekniska infrastrukturerna skiljs åt. Fokus på salubara produkter.

Kommunikationsfrågor som transfer Vaernes, Åre, Röros och Funäsdalen men även tågförbindelser och elektrifiering av Meråkerbanan är angeläget. Här finns idag huvudmän som hanterar detta och Grannrådet vill betona frågans vikt.

Övrigt

Kostnader för några av resenärerna som i sitt värv har koppling till projektet inom stödsystemet Interreg har inte räknats med i projektets kostnadsunderlag.

Eftersom insatser inklusive arbetsinsatser överskrider beviljad budgetram så redovisas arbetskostnader för projektledaren endast upp till beviljad limit totalt för projektet och därmed tas ej heller med någon OH beräkning för projektledarens kostnader för kontor/data/telefon mm.

Det har skett en budgetavvikelse mellan kontoavdelningarna gentemot ansökan och detta har ej kunnat kommenteras tidigare i och med att detta är enda redovisningen som görs på detta projekt. Det är främst beroende på att mycket av arbetet utfördes av egen personal och ej av externa konsulter. De kostnader som hamnat utanför projektets limit redovisas ej i slutsammanställningen och täcks av projektägaren.

Indikatorer

Förväntat resultat av programindikatorerna för Ekonomisk tillväxt

Övergripande indikatorer	Antal vid projekt-	
	Prognos	Utfall
Antal kvinnor 15- 24 år som deltar i projektet.	1	3
Antal kvinnor yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	12	12
Antal män 15- 24 år som deltar i projektet.	0	0
Antal män yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	12	19
Antal deltagande företag med kvinnligt ägande som deltar i projektaktiviteter.	0	0
Antal deltagande företag med manligt ägande som deltar i projektaktiviteter.	0	0
Antal deltagande företag med mixat ägande som deltar i projektaktiviteter.	3	2
Resultat indikatorer		

Aktivitetsindikatorer för projektet
(A) Projektet syftar till att förbättra företagsklimat, entreprenörskap, FoU och innovationer

Projektets påverkan på de horisontella kriterierna

Gränsregionalt mervärde

Syftet med hela projektet är att skapa ett gränsregionalt mervärde genom att stärka de gränslösa nätverken, fånga upp nya gränslösa ideer, ta lärdom gemensamt kring gränsöverskridande utvecklingsfrågor och iscensätta de mest prioriterade aktiviteterna. Allt detta har genomförts och fått önskad effekt och det kommer att även ligga som en god grund för framtida interregionala insatser.

Projektets miljöarbete

Speciellt fokus har under studieresan lagts på långsiktigt hållbara exempel inom besöksnäringen. Detta fokus har sedan följt med i utvecklingsdiskussionerna vilket borgar för en framtida miljömedvetenhet. Även under den praktiska planeringen, bokningen och genomförandet av projektet har hela tiden miljöaspekten funnits med som kriterie.

Projektets arbete med jämställdhet /likestilling

Vi har under resan fått en viss inblick hur jämställdhetsfrågorna fungerar i Spanien och Portugal. Bl a inom EGTC området berättade de att knappt hälften av kvinnorna hade körkort vilket gav dem begränsad rörlighet i regionen eftersom lokaltrafiken i dessa glest befolkade trakter inte var så omfattande.

Vi hade som mål redan från början att få ca 50/50 mellan män och kvinnor med på studieturen. Detta lyckades vi med, men i och med att vi fick ställa in första avreseförsöket så gick det inte av praktiska skäl att få till den fördelningen vid andra försöket.

Projektets arbete för etnisk mångfald/intergration

Deltagarna i projektet har fått en inblick hur man arbetar med etnisk mångfald och integration i gränstrakterna i Duero-Douro området. Här har de betydligt större utmaningar än oss inom NGB bl a på grund av språkbarriärerna.

Information och resultatspridning

Projektet har på inbjudningar, rapport och det mesta skriftliga underlagen skyltat med Interregs skyltkrav och dessutom alla medfinansiärers logos. I muntlig framställan nämns alltid Interregsystemet och här har projektägaren haft flera informationer för sina nätverk i olika sammanhang.

Bilagor

- Utförlig reserapport med material inför resan
- Protokoll från möten
- Materiel från uppföljningsmöte på Wången den 11 november där även en CD med PP-presentationerna biläggs.
- Omräkningsdokument till ekonomiredovisning
- Ansökan om utbetalning
- Beräkningsunderlag för valutaomvandling
- Underlag för beräkning av timkostnad
- Timredovisning
- Huvudböcker
- Verifikatkopior